

ת"פ 19978/07/15 - מדינת ישראל נגד ר ג

בית משפט השלום בירושלים

25 נובמבר 2015

ת"פ 19978-07-15 מדינת ישראל נ' ג(עציר)

בפני
בעניין: כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ר ג (עציר)

הנאשם

גזר דין

הנאשם הודה והורשע בכתב האישום בתיק זה וכן צירף והודה בכתב האישום בת"פ 49886-03-14. בכל אחד מכתבי האישום בהם הורשע הנאשם מדובר בשלושה אישומים, שכל אחד מהם מייחס לנאשם גניבה של ארנק ובו מסמכים ותעודות שונות, כסף וכרטיסי אשראי. בכל אחד מהאישומים מפורטים גם שימושים שעשה הנאשם בכרטיסי האשראי הגנובים, כפי שאפרט להלן. בכל המקרים בוצעו הגניבות בבית החולים שערי צדק בירושלים, מרופאים ואנשי צוות של בית החולים או מאנשים שהגיעו למקום. הנאשם השתמש בכרטיסים הגנובים לביצוע עסקאות בסכומים שאינם גבוהים ובמקרים רבים אף נמוכים מאד. בחלק מהאישומים מדובר בשימוש בכרטיס במכונות אוטומטיות למכירת משקאות, כך ששווי כל עיסקה שקלים בודדים. במקרים אחרים נעשה השימוש בחנויות ובתי עסק שונים, בסכומים של עשרות או מאות ₪. יוצא דופן הוא האישום השלישי בת"פ 49886-03-14, שבו משך הנאשם מכספומטים סכום של 13,000 ₪.

בתיק זה מדובר בשלושה אירועים שונים של גניבת כרטיס אשראי והונאה. באישום הראשון מתוארות תשע עסקאות שבוצעו בכרטיס חיוב שגנב הנאשם, באישום השני מדובר בחמש עסקאות שבוצעו בכרטיס החיוב שגנב ובאישום השלישי מדובר בעסקה אחת.

גם ת"פ 49886-03-14 כולל שלושה אישומים שונים, כאשר באישום הראשון, גנב הנאשם כרטיס חיוב וביצע בו ארבע עסקאות, באישום השני ביצע הנאשם 6 עסקאות בכרטיס האשראי שגנב ובאישום השלישי משך הנאשם באמצעות כרטיס האשראי הגנוב סכום כולל של 13,000 ₪ מכספומטים.

בסך הכל הורשע הנאשם בבשש עבירות של הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב תשמ"ו-1986 (להלן: **חוק כרטיסי חיוב**), בשש עבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז -1977 (להלן: **חוק העונשין**), בשלוש עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין ובעבירה של התחזות של התחזות

לאדם אחר לפי סעיף 441 לחוק העונשין.

תמצית טיעוני הצדדים:

ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם פגע בערכים המוגנים של הזכות לקניין ושמירה על שלום הציבור. היא הדגישה כי העבירות בוצעו בבית חולים, כלפי חולים, רופאים ומבקרים בבית החולים. התביעה ביקשה לקבוע מתחמים נפרדים לאישומים השונים, כשלטענתה המתחם למרבית העבירות נע בין מאסר בעבודות שירות לבין שמונה עשר חודשי מאסר בפועל, כאשר המתחם לאישום השלישי בת"פ 49886-03-14 הוא מאסר בפועל לתקופה שבין שנה לשנתיים והמתחם לאישום השלישי בת"פ 19978-07-15 הוא בין מאסר בעבודות שירות לבין מאסר קצר בפועל.

לגבי גזירת העונש בתוך המתחם טענה המאשימה לקולא כי הנאשם הודה וחסך זמן, ולחומרה כי הנאשם רצידיביסט שנשפט והורשע פעמים רבות על עבירות רכוש שונות, ריתה מאסרים ולאחר שחרורו היה חוזר לבצע עבירות מרמה ורכוש. על כן יש צורך בעונש מאסר בשל אלמנט המניעה וההגנה על הציבור מפני ביצוע העבירות. לגבי מצבו הבריאותי של הנאשם טענה התובעת כי הטיפול במצבו יכול להיות בכלא, ועדיף שלא יהיה בבית חולים, ששם נוהג הנאשם לבצע את העבירות. היא ביקשה להשית על הנאשם מאסר, פיצוי למתלוננים, מאסר על תנאי וקנס, וכן להפעיל מאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו במצטבר למאסר בתיק זה.

ב"כ הנאשם הגיש חוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה בנוגע לנאשם בתיק אחר, בה נקבע כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין. הוא הבהיר כי אינו טוען לחוסר כשירות של הנאשם בתיק הנוכחי. הסניגור הפנה לחוות הדעת הסוקרת את תולדות חייו של הנאשם. מפאת צנעת הפרט לא אפרט כאן את הדברים, אולם מדובר בקורות חיים קשים מאד. בחוות הדעת נקבע כי הנאשם סובל ממחלת נפש ומפיגור שכלי קל. הסניגור התייחס לחייו של הנאשם, שאינם קלים, וציין כי אין לנאשם משפחה והוא בודד בעולם. לדבריו הפיתרון הנכון למצוקותיו של הנאשם הוא במישור הסוציאלי, והנסיגות החוזרות ונשנים לפתור את הבעיה בכלים של בית המשפט בעייתי. לדברי הסניגור הנאשם חסר בית ובתקופות בהן אינו מרצה מאסר הוא מתגורר במסדרונות של בתי חולים. עוד טען כי בשל מצבו הנפשי והשכלי הנאשם מצוי על סף סייגים לאחריות פלילית.

הנאשם עצמו הביע חרטה על מעשיו. הוא הביע רצון לטיפול והוסיף כי הוא נמצא בבתי סוהר כבר שלושים שנה והפתרון הדרוש לו הוא סיוע מהרווחה כך שיהיה לו מקום לשים את ראשו. הנאשם ציין כי הוא חולה פסיכיאטרי וגם חולה סכרת המזריק אינסולין חמש עשרה פעם ביום.

קביעת מתחם העונש ההולם

קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירות שביצע הנאשם נעשית בהתאם לעקרון ההלימה. לשם קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

גניבה של ארנקים, על כל התעודות והמסמכים הנמצאים בהם, משבשת באופן קשה את שגרת החיים של קרבנות הגניבה, הן בשל העדרם של מסמכים חיוניים והן בשל הטרחה הרבה הנדרשת כדי לבטל מסמכים שנגנבו, לשחזר ולחדש את המסמכים. לכך נוסף חסרון הכיס בשל גניבת כסף או שווה כסף. בנוסף, גניבת כרטיסי חיוב והשימוש בהם בדרכי מרמה פוגע באמון הציבור באמצעי תשלום זה וליוקור עלות השימוש בו. לפיכך נקבע בפסיקה כי **"מגמת החמרה בענישה ראויה גם לגבי עבירות השימוש בכרטיס החיוב. אמצעי תשלום זה הפך בשנים האחרונות למרכזי ונפוץ ביותר. אמינות המסחר באמצעותו מחייבת, כי השימוש בו ייעשה על-ידי הבעלים בלבד. לפיכך, כל שימוש בידי מי שאינו מורשה לכך, וכל שכן בידי מי שגנב את הכרטיס, עלול לשבש את מהלך המסחר התקין ולפגוע באמינותו של אמצעי מסחרי זה."** (ת"פ (מחוזי י-ם) 1271/00, מדינת ישראל נגד משה).

הנאשם ביצע מספר גדול של מעשי הונאה בכרטיסי חיוב שונים, במשך תקופה ארוכה ובמועדים שונים. ביצוע העבירות מצריך תכנון מוקדם ואף תחכום מסויים או מיומנות. מאידך גיסא, סכומי העבירות ברובם אינם גדולים ובחלק מהמקרים מדובר בסכומים פעוטים של שקלים בודדים. למעשה, בחלק מהמקרים הנזק שנגרם כתוצאה מגניבת הארנק וכל המצוי בו גדול בהרבה מהנזק שנגרם מהשימוש בכרטיסים. הסכום הכולל של השימוש בכל הכרטיסים עומד על כ- 15,000 ₪; סכום שאינו גדול, בוודאי ביחס למספר הכרטיסים והעיסקאות שעברו תחת ידי הנאשם.

באשר למדיניות הענישה הנהוגה והרצויה, אני מביאה בחשבון בין היתר את אלו:

במסגרת הטענות בנוגע להפעלת מאסר על תנאי נגד הנאשם, הוגשו שני גזרי דין קודמים בעניינו של הנאשם שבפני. בת"פ (אשדוד) 15762-03-14, מדינת ישראל נגד ר ג, הורשע הנאשם בשלושה אירועים של גניבת ארנקים ושימוש בכרטיסי אשראי (במקרה זה מדובר בעבירות שבוצעו בבית החולים ברזילי). בנוסף הורשע הנאשם במספר עבירות איומים ובהתנגדות למעצר. בגין כל אלה נדון הנאשם לשבעה עשר חודשי מאסר בפועל, כאשר תקופה זו כוללת הפעלת שני מאסרים על תנאי לתקופות של חמישה ושמונה חודשים, בחופף. בת"פ (רחובות) 50827-07-10, מדינת ישראל נגד ר ג, הורשע הנאשם בגניבת תיק של מבקרת בבית חולים קפלן ששהתה עם אמה המאושפזת. באותו מקרה הכיל הארנק סכומי כסף גדולים של אלפי ₪ ומט"ח. הנאשם הורשע גם בעבירות של איומים והסגת גבול. במסגרת הסדר טיעון נדון הנאשם לשנים עשר חודשי מאסר בפועל, וכן הופעל נאסר על תנאי לשנים עשר חודשים, מהם שלושה במצטבר. בשני במקרים, הופעלו מאסרים על תנאי נגד הנאשם, והעונש הנוסף כלל מספר קטן של חודשי מאסר לכל אירוע של גניבת ארנק. זאת על אף עברו העשיר של הנאשם ונסיבות מחמירות שפורטו. בת"פ (פתח תקוה) 13269-01-13, מדינת ישראל נגד אנדרה פבלוביץ, נקבע מתחם שבין מאסר על תנאי לבין שנת מאסר על עבירות דומות. באותו מקרה הורשע הנאשם בחמישה אישומים של שימוש וניסיון בשימוש בכרטיסי חיוב ועבירות מרמה הנובעות מכך, ונדון לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות.

בעניינינו מדובר על שישה אישומים, שכל אחד מהם כולל גניבת ארנק ומסמכים ומספר שימושים בכרטיס האשראי (בין שימוש אחד לתשעה שימושים).

לעניין רמת הענישה הנוהגת אני מביאה בחשבון גם את ת"פ (שלום ירושלים) 6261-08-12, מדינת ישראל נגד עופר חמו; ת"פ (שלום י-ם) 23813-09-10, מדינת ישראל נגד גובראן; ת"פ (שלום י-ם) 17449-05-11, מדינת ישראל נגד בן לולו; ת"פ (שלום י-ם) 1226/02, פרקליטות מחוז ירושלים נגד לוי; ת"פ 2676/08, תביעות ת"א שלוחת איילון נגד לוי;

ת"פ (צפת) 19853-12-10 תביעות צפת נגד יעקובשוילי ; עפ"ג (מחוזי מרכז-לוד) 12105-01-13 מסיקה נגד מדינת ישראל, ת"פ(מח' ב"ש) 8133-04 מדינת ישראל נגד אלבאז , ת"פ (כ"ס) 2725/05 מדינת ישראל נגד ליאוניד; ת"פ(פ"ת) 3899/07 מדינת ישראל נגד בן רשי; ת"פ 434/08 מדינת ישראל נגד אייל; ת"פ(פ"ת) 2689/02 מדינת ישראל נ' חיים (15.12.03); ת"פ (אי') 1721/10 מדינת ישראל נגד שיפרין (6.7.10).

לאור כל האמור אני סבורה שמתחם הענישה לאישום האחרון בת"פ 49886-03-14, שבו נמסכו סכומים גדולים, נע בין שלושה לבין חמישה עשר חודשי מאסר. ואילו המתחם ליתר האישומים נע בין חודש אחד לבין שנה אחת של מאסר לכל אישום.

העונש הראוי לנאשם

לנאשם עבר מכביד ביותר, הכולל עשרות רבות של הרשעות בעבירות מסוגים שונים, רובן המכריע עבירות של גניבה, מרמה, זיוף ועבירות בכרטיסי חיוב. הנאשם ריצה מאסרים רבים, ולמעשה חלק ניכר מחייו עבר עליו בין כתלי בתי הסוהר. מכאן שמאסרים מותנים שהוטלו עליו לא הרתיעו אותו מלחזור ולעבור עבירות. מכתבי האישום הנוכחיים ומשני תיקים קודמים של הנאשם שאליהם התייחסתי לעיל ניתן ללמוד כי מדובר בשיטה של ממש של הנאשם, גניבת ארנקים בבתי חולים, כאשר הרשעותיו הקודמות של הנאשם כוללות עבירות כאלה שבוצעו בבתי החולים קפלן וברזילי. קיימת חומרה מיוחדת בביצוע העבירות דוקא בבתי חולים, כשחלק מהקרבתם הם המאושפזים ובני משפחותיהם, המצויים גם כך במצבים קשים

אולם בצד החומרה הרבה שבנסיבות אלו, קיימות גם נסיבות מקלות כבדות משקל. ב"כ הנאשם הגיש חוות דעת פסיכיאטרית שנערכה במסגרת תיק אחר של הנאשם, ממנה עולה כי על אף שהנאשם כשיר מבחינה נפשית, הוא סובל ממחלת נפש ואף מפיגור קל. על פי דברי ב"כ הנאשם, הנתמכים בחוות הדעת, הנאשם נולד לאם שסבלה בעצמה מפיגור וממחלת נפש, ובמשך כל חייו אין לו מסגרות תמיכה והוא חי בשולי החברה ומבלה תקופות ארוכות בריצוי מאסרים. הנאשם היה מאושפז מספר פעמים בבתי חולים לחולי נפש, ובתיק שלגביו נערכה חוות הדעת נקבע כי הנאשם אינו יכול לעמוד לדין. עובדות אלו מצביעות על העדר אופק שיקומי ועל חשש כבד שהנאשם יוסיף ויבצע עבירות דומות לאחר שחרורו ממאסר. אך בד בבד הן מצביעות על רמה נמוכה מאד של תובנה, כך שמידת האשם שניתן לתלות בנאשם נמוכה. מסקנה נוספת העולה מעובדות אלו היא שבמישור של הרתעת היחיד, אין תועלת רבה בענישה חמורה, שכן הנאשם שב ומבצע עבירות דומות על אף העונשים שהוטלו עליו, ועל אף קיומם של מאסרים מותנים לתקופות ארוכות.

שיקול נוסף לזכות הנאשם נוגע לאופי השימוש שנעשה בכרטיסי האשראי. כאמור, חלק ניכר מהשימושים היו לרכישת פחיות משקה בסכומים הקטנים מעשרה ₪ לכל שימוש. חלק ניכר מהשימושים הנוספים בוצעו גם הם בבתי קפה או חנויות לממכר מזון. נראה שהשימוש בכרטיסים הגנובים נעשה בעיקר לצורך סיפוק צרכים בסיסיים כגון מזון, ולא למותרות.

לאור כל האמור אני סבורה שהעונש ההולם מצוי בתחום הבינוני - נמוך של מתחם הענישה.

על כן אני דנה את הנאשם לעונשים אלו:

1. מאסר בפועל על האישום השלישי בת"פ 49886-03-14 לתקופה של שישה חודשים, ובכל אחד מהאישומים האחרים בשני התיקים לתקופה של ארבעה חודשים, סך הכל עשרים ושישה חודשים.
2. הפעלת מאסר על תנאי בת"פ 50827-07-10 של בית משפט השלום ברחובות למשך שנים עשר חודשים. התנאי יופעל חציו בחופף וחציו במצטבר למאסר שהוטל בתיק זה, כך שבסך הכל ירצה הנאשם שלושים ושניים חודשי מאסר. מהם תנוכה תקופת מעצרו.
3. מאסר על תנאי לשישה חודשים למשך שלוש שנים על עבירות גניבה, זיוף ומרמה ועל עבירה לפי חוק כרטיסי חיוב.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג כסלו תשע"ו, 25 נובמבר 2015, בנוכחות הצדדים.